

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Scheppers te MECHELEN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	11676
Instelling	Vrije Basisschool - Scheppers
Directeur	Inge VEKEMANS
Adres	Melaan 16 - 2800 MECHELEN
Telefoon	015-28.79.10
Fax	015-28.79.15
E-mail	inge.vekemans@scheppers-mechelen.be
Website	www.scheppers-mechelen.be
Bestuur van de instelling	VZW Scheppers Mechelen
Adres	Melaan 16 - 2800 MECHELEN
Scholengemeenschap	Samba
Adres	Berlaarbaan 229 - 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER
CLB	Vrij CLB Het Kompas
Adres	Vijfhoek 1_A - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	07-01-2014, 08-01-2014, 09-01-2014, 10-01-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10-01-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	07-02-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Els Ver Eecke
Teamleden	Guido Aerts
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	14
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	18
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	22
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	24
4.2 Leerbegeleiding	26
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	30
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	33
6.1 Wat doet de school goed?.....	33
6.2 Wat kan de school verbeteren?	33
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	34
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	35
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	35

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool Scheppers is gelegen in de Mechelse binnenstad en bestaat uit twee vestigingsplaatsen die onmiddellijk in elkaars verlengde liggen. De lagere afdeling vormt een campus met de secundaire school. De tweede vestiging huisvest de kleuterafdeling en één klas van het eerste leerjaar. De renovatie en uitbreiding van de deels geklasseerde gebouwen vormen een permanente zorg van het schoolbestuur. In de geest van het gedachtengoed van haar stichter, de Mechelse priester Victor Scheppers, wil de school kwaliteitsvol onderwijs bieden aan alle kinderen en in het bijzonder aan kwetsbare jongeren. De school staat dan ook voor de uitdaging om een antwoord te bieden op de specifieke noden van een toenemend aantal kinderen uit kansarme of anderstalige gezinnen. Onder leiding van een gedreven directeur neemt het geëngageerde team de handschoen op door sterk te investeren in sociaal-emotionele begeleiding, een ordelijk en kindvriendelijk school- en klasklimaat en ouderbetrokkenheid. Zo willen ze een school zijn met een hart in het hart van de stad die elk kind maximale kansen biedt zonder de lat lager te leggen.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de leergebieden Nederlands en muzische vorming in de kleuter- en lagere afdeling. Ze peilde naar de kwaliteit van de deskundigheidsbevordering, de leerbegeleiding en het algemeen beleid. Daarnaast controleerde ze de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de naleving van elementen uit de regelgeving.

Het team van de kleuterafdeling levert voldoende inspanningen om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en muzische vorming na te streven. Vanuit een thematische werking voorzien de kleuterleraren gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten die de taalontwikkeling bevorderen en kleuters aanzetten om creatief te experimenteren met muzische expressievormen. Samen met de klasleraar stimuleert een bijzondere leermeester de muzikale ontwikkeling met diverse kindgerichte activiteiten. Met uitzondering van multimedia beschikt het team over de nodige ontwikkelingsmaterialen. In een aantal klassen kunnen het klasbeeld en de hoekverrijking geoptimaliseerd worden. Het team bracht de acties in kaart waarmee ze wil inspelen op de noden van taalzwakke en anderstalige kleuters. Het woordenschatonderwijs is voor verbetering vatbaar en is nog niet gestoeld op actuele inzichten over woordenschatverwerving. Het talige aanbod is doorgaans weinig intentioneel gericht op de verwerving van functionele school- en instructietaal. Met de ontwikkeling van schooleigen leerlijnen beklemtoont het team het belang van rekentaal en fonemisch bewustzijn. Deze leerlijnen en afspraken over de gradatie in inhouden van thema's, kalenders en keuzebord moeten leiden tot een samenhangend en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod. Sommige afspraken worden echter niet gelijkgericht in de praktijk omgezet. Om een doelgericht en evenwichtig aanbod te bewerkstelligen hanteert het team een koepeleigen referentiekader bij de planning en bewaking van het onderwijsaanbod. Het leerplan is daarbij nog te weinig richtinggevend. Doelgericht plannen en observeren op basis van enkele dominante leerplandoelen kan aan belang winnen. Er is bovendien nood aan een efficiënt kleutervolgsysteem dat de ontwikkeling van de kinderen overzichtelijk en breed in beeld brengt.

In de lagere afdeling tonen outputgegevens aan dat de meeste leerlingen de eindtermen voor Nederlands bereiken. Onderwijsleerpakketten vormen de basis voor een breed en doelgericht aanbod waarin aandacht is voor de verschillende domeinen van het leergebied. Meerdere leraren voorzien een bijkomend aanbod voor woordenschat en taalsystematiek. Met waardevolle initiatieven investeert het team in de leesbevordering. Daar staat tegenover dat meerdere klasbibliotheken aan actualisering toe zijn. Motiverende opdrachten, interactieve werk- en groeperingsvormen en extramurosactiviteiten stimuleren de betrokkenheid en het actief taalleren. In het onderwijsaanbod, de evaluatie- en rapporteringspraktijk en de leerbegeleiding ligt het accent op de technisch-cognitieve aspecten van taal zoals spelling, (technisch) lezen en taalbeschouwing. Daardoor bestaat het risico dat creatieve en communicatieve vaardigheden minder aandacht krijgen. Het team laat kansen liggen om het functioneel gebruik van taal-, leer-, en werkhoudingsstrategieën te bevorderen in verschillende taaltaken en contexten. Daarnaast maken leraren weinig gebruik van de talige en culturele diversiteit van de leerlingen om de rijkdom aan talen en culturen te ontdekken en er met de leerlingen over te reflecteren. Gezien de specificiteit van haar

leerlingenpopulatie heeft de school nood aan een actuele en gedragen visie op kwaliteitsvol taalvaardigheidsonderwijs.

Voor muzische vorming komt de school haar resultaatsverplichting onvoldoende na. Het team maakte nog geen afspraken om een gradueel opgebouwd, evenwichtig en volledig aanbod te verzekeren op basis van een doelgerichte planning. Bovendien sneuvelen lessen muzische vorming soms ten voordele van andere leergebieden. Met uitzondering van het domein muziek kan de school niet garanderen dat de leerlingen de eindtermen of de leerplandoelen bereiken. Hoewel de meeste leraren aandacht proberen te besteden aan de verschillende domeinen van het leergebied, ligt de klemtoon duidelijk op de inoefening van technieken binnen het domein beeldopvoeding. Dramatisch spel en muzisch taalgebruik krijgen doorgaans een te beperkte invulling. Onder meer door het ontbreken van de vereiste multimedia heeft het team het leerplan mediaopvoeding nog niet verkend en geïmplementeerd. Voor beweging en muziek rekenen de klasleraren vooral op de bijzondere leermeesters lichamelijke opvoeding en muzikale opvoeding. Het gevarieerde muziekonderwijs, het culturele aanbod, en de individuele en klasoverschrijdende initiatieven met aansprekende muzisch-creatieve activiteiten verdienen waardering en vormen deels een tegengewicht voor het onvolledige aanbod. Met het oog op de verruiming van het aanbod kan de school de aanwezige expertise beter benutten en uitwisselen. De schoolleiding is zich ervan bewust dat de school ook op het vlak van evaluatie en rapportering voor muzische vorming nog een weg heeft af te leggen.

Met haar professionaliseringsbeleid wil de directeur de schoolontwikkeling bevorderen. Daarom worden teamgerichte en individuele vormingsinitiatieven in toenemende mate aangestuurd vanuit de schoolprioriteiten. Daarbij blijft er voldoende ruimte voor professionaliseringsinitiatieven gericht op interesses of noden van de teamleden. Het team legt een sterke nascholingsbereidheid aan de dag. De school verruimt geregeld haar horizon door een beroep te doen op externe deskundigen. Meerdere beleidskeuzes en initiatieven illustreren het belang dat het intern leiderschap hecht aan interne deskundigheidsbevordering. De sterke parallelwerking en de investering in de aanvangsbegeleiding en de coaching van leraren zijn voorbeelden van goede praktijk. Binnen haar professionaliseringsbeleid stelde de directeur nog geen concrete doelen voorop die toelaten om de effecten van het beleid systematisch te evalueren.

Sinds de komst van een nieuwe zorgcoördinator krijgt de leerbegeleiding een nieuw elan. De leraren appreciëren de inspanningen die het deskundige zorgteam levert om kinderen, ouders en leraren te ondersteunen en om de zorgwerking meer gesmeerd te laten verlopen. Momenteel is de school op zoek naar een actuele en gedragen visie op een geïntegreerd zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Die visie moet de fundamenteën leggen voor de uitbouw van een gefaseerd en gestructureerd zorgsysteem, waarin de verantwoordelijkheden scherper afgebakend zijn. Meerdere klasleraren zijn zich onvoldoende bewust van hun rol als spilfiguur in de eerstelijnszorg. Het team kent een duidelijke groeimarge op het vlak van differentiëren, remediëren, en handelingsgericht werken. Meer systematische evaluaties van het zorgbeleid en de zorginterventies bieden mogelijkheden om de zorgwerking te hertekenen, het rendement van de leerbegeleiding te verhogen en de schoolse achterstand terug te dringen.

Geruggesteund door het zorgteam regisseert de dynamische directeur de schoolwerking vanuit een richtinggevend en participatief leiderschap. Ze kan rekenen op een breed kernteam en goed functionerende werkgroepen, raden en overlegorganen om samen de beleidslijnen uit te stippelen en het schoolleven in goede banen te leiden. Met de toenemende aandacht voor visieontwikkeling wil het intern leiderschap de gezamenlijke doelgerichtheid bevorderen. Ook de interne kwaliteitszorg krijgt stilaan meer vorm door prioriteiten te stellen op outputgegevens en tevredenheidsonderzoeken. Zowel in de uitwerking en implementatie van onderwijskundige visies als in de uitbouw van een kwaliteitszorgbeleid kan de school nog verder groeien.

De school beantwoordt onvoldoende aan de gecontroleerde criteria op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Daarom formuleert de inspectie voor deze erkenningsvoorwaarde *een gunstig advies beperkt in de tijd* zodat de school de kans krijgt om deze tekorten te verhelpen.

De inspectie deliberaert de tekorten voor muzische vorming en voor de naleving van de regelgeving over de planning van leergebiedoverschrijdende eindtermen. Ze vertrouwt erop dat in de school de nodige beleidskracht en dynamiek aanwezig is om op onderwijskundig vlak zelfstandig de vereiste bijsturingen te doen. Het inspectieteam gaat ervan uit dat de school zal verdergaan op de ingeslagen weg om de geplande vernieuwings- en verbeteringsacties uit te voeren en om de aanbevelingen in dit verslag ter harte te nemen. Daarom sluit het inspectieteam deze doorlichting af met *een gunstig advies* voor het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen en de overige erkenningsvoorwaarden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate na. Doorheen diverse activiteiten komen de verschillende domeinen van het leergebied aan bod. In de evaluatie en beeldvorming is er ruime aandacht voor de ontwikkeling van taalvaardigheid. Door de nauwe samenwerking tussen de kleuterleraren en de zorgleraar krijgen anderstalige of taalzwakkere kleuters extra ondersteuning.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Het gevarieerd aanbod en de vele muzische impulsen dagen kleuters uit om binnen verschillende muzische domeinen te experimenteren, zich muzisch te uiten en hun talenten te verkennen en te ontwikkelen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het koepeligen referentiekader vormt de basis voor de invulling van het onderwijsaanbod. Bij de aanvang van het schooljaar stellen de kleuterleraren per leeftijdsgroep een voorlopige jaarplanning op met kalendergebonden belangstellingscentra en een aantal jaarlijks terugkerende thema's. Het team tracht in te spelen op de leefwereld van de kleuters door in de planning ruimte voor te behouden voor de uitwerking van onderwerpen die de kleuters zelf aanbrengen. De wijze waarop het team het referentiekader implementeert, draagt bij tot een geïntegreerd en vrij evenwichtig aanbod. Op basis van wekelijks overleg leidt de sterke parallelwerking tot grotendeels gelijkgerichte activiteiten per leeftijdsgroep. Het team streeft naar een evenwichtig en gevarieerd aanbod door de activiteiten te koppelen aan ervaringssituaties en ontwikkelingsaspecten. Ze zorgen er daarbij meestal voor dat de verschillende leergebieden vertegenwoordigd zijn in de weekplanning. Er wordt minder gewaakt over het evenwicht tussen de domeinen van elk leergebied.

Vanuit verantwoordingsperspectief ontwikkelde het kleuterteam een aantal documenten om de volledigheid van het aanbod aan te tonen en te bewaken. Zo maakt het team per leeftijdsgroep werk van gradueel opgebouwde hoekenfiches met gedetailleerde doelenlijsten. Daarenboven registreren de leraren per klas het aantal keer dat elk ontwikkelingsaspect als doel werd geselecteerd doorheen een trimester. Ook de bijzondere leermeester voor muzikale opvoeding bewaakt het aanbod op basis van het koepeligen referentiekader. Globaal ontbreekt echter een koppeling aan de leerplandoelen, waardoor het bewakingssysteem in de kleuterafdeling onvoldoende fijnmazig is. Het team brengt het doelenaanbod niet in kaart over de leeftijdsgroepen heen om een volledig en gradueel opgebouwd aanbod te kunnen garanderen.

De leerplannen zijn weinig richtinggevend bij de planning en bewaking van het aanbod. Leraren hebben niet de gewoonte om leerplangericht te werken door in de planningsfase te vertrekken van een beperkt aantal centrale leerplandoelen die ze binnen een belangstellingscentrum expliciet nastreven en observeren. Enkele leraren raadplegen de leerplannen occasioneel om verduidelijking bij ontwikkelingsaspecten te zoeken. Bij de ontwikkeling van een leerlijn voor wiskunde is er wel een expliciete link naar de leerplandoelen. Deze oefening biedt mogelijkheden om in de toekomst ook voor de overige leergebieden leerplangerichter te werken.

Het kleuterteam investeert in toenemende mate in de uitbouw van een samenhangend aanbod. De thematische en geïntegreerde benadering en de parallelwerking zorgen voor de nodige horizontale samenhang. Ook de leraren muzikale en lichamelijke opvoeding leveren inspanningen om hun activiteiten te kaderen binnen de klasthema's. Het team maakt op basis van de jaarplanning afspraken om de leerinhouden voor terugkerende en gezamenlijke thema's verticaal af te stemmen. De leerlijnen voor fonemisch bewustzijn en rekentaal en formele afspraken over de graduele opbouw in kalenders en keuzebord moeten leiden tot continuïteit en gradatie over de leeftijdsgroepen heen. Leraren implementeren deze afspraken echter niet altijd op dezelfde wijze waardoor de coherentie en functionaliteit soms dreigt verloren te gaan. Ook hoekaanduidingen missen nog uniformiteit binnen dezelfde leeftijdsgroepen en functionele gradatie.

Rekening houdend met de vele anderstalige, meertalige en taalzwakke kleuters is het aanbod te weinig gericht op het planmatig en intentioneel nastreven van instructie- en schooltaal, die nodig is om te participeren aan het onderwijs. Het team is weinig vertrouwd met wetenschappelijke inzichten en specifieke methodieken voor de ondersteuning van het semantiseringsproces bij kleuters. Het team maakt beperkt afspraken over de na te streven woordenschat voor een gradueel opgebouwde functionele thema-, school- en instructietaal. Vooral voor rekenbegrippen stellen de leraren op basis van een leerlijn en begrippenlijst in onderling overleg enkele woorden bewust centraal in hun aanbod. De themawoorden die in de focus staan zijn zelden terug te vinden in de planningsdocumenten. Leraren onderzoeken onvoldoende of de geselecteerde (thema)woorden afgestemd zijn op het ontwikkelingsniveau van de betrokken leeftijdsgroep of van het individuele (taalzwakke) kind.

Recent maakte het kleuterteam een overzicht van taalacties op leerling-, klas- en schoolniveau met een ruwe koppeling aan enkele algemene doelen en basisvaardigheden uit de deelleerplannen. Onder meer de kringmomenten, de poppenkast en het zelfstandig spel in de luister-, winkel- of poppenhoek bieden kleuters kansen om spreek- en luistervaardigheden te ontwikkelen. Met het oog op de ontluikende geletterdheid ondersteunt het team het verhaalbegrip en de boekoriëntatie. De vele klasinterne en klasexterne voorlees- en vertelmomenten en de aandacht voor prentenboeken binnen de belangstellingscentra wakkeren de interesse voor boeken aan. De oudste kleuters gaan op bibliotheekbezoek en worden aangemoedigd om zelf over een prentenboek te komen vertellen aan hun klasgenootjes. Het klasbeeld en diverse activiteiten illustreren het belang dat de school hecht aan voorbereidend lezen en schrijven. Voorbeelden zijn de prominente aanwezigheid van woordbeelden met en zonder visuele ondersteuning bij de oudere kleuters, de letter die wekelijks in de kijker staat en de schrijfhoeken waar kleuters stimulansen krijgen om zelf te schrijven, te

stempelen of woordjes (na) te maken met letters. Vanuit diverse fijn- en grofmotorische activiteiten leggen de kleuterleraren de fundamenteën voor de handschriftontwikkeling. Dit schooljaar opteert de school ervoor om enkel bij de vierjarige kleuters te werken met een programma dat de ontwikkeling van schrijfmotorische vaardigheden stimuleert vanuit natuurlijke grofmotorische bewegingen met allerlei materialen. Voor de oudste kleuters is dit aanbod weggevallen, hoewel de leraren het belang ervan onderschrijven.

Met geleide en zelfstandige muzische activiteiten krijgen de kleuters kansen om te experimenteren met beeldaspecten, materialen en technieken. Vanuit visuele en auditieve impressies krijgen kleuters impulsen tot muzische expressie. Uit de planningsdocumenten blijkt dat daarbij minder aandacht gaat naar impressies via voelen, ruiken en proeven. Muzische accenten verlevendigen en stroomlijnen het dagverloop. Ook activiteiten binnen en buiten de school zorgen voor muzische impressie- en expressiemomenten. Doorheen gevarieerde activiteiten kunnen kleuters proeven van verschillende expressievormen en hun muzische talenten verkennen. Een aantal leraren doen inspanningen om het muzisch taalgebruik te verbreden. Sommigen geven aan dat bewegingsexpressie en mediaopvoeding meer intentionele aandacht verdienen. Globaal ligt de klemtoon in het muzisch aanbod op creëren en minder op beschouwen. De mate waarin de creativiteit en authenticiteit kansen krijgt is wisselend. Overeenkomstig het leerplan kan het kleuterteam voor het domein beeld het werken met voorgestructureerd materiaal en kleurplaten beperken.

Complementair aan het aanbod van de kleuterleraren verzorgt een bijzondere leermeester om de veertien dagen gedurende een halve lestijd per klasgroep lessen muziek. Deze vinden plaats in de klas en worden mee ondersteund door de klasleraren. Het aanbod is ruim, actief en breed. De kleuters leren er zingen, hun stem goed gebruiken, en doen er ervaringen op met zowel klank- als ritme-instrumenten. Daarbij worden kansen tot visuele ondersteuning bij het zingen en musiceren niet ten volle benut.

De school neemt diverse initiatieven om kleuters voor te bereiden op de overstap naar het eerste leerjaar. Zo zijn er een aantal inhoudelijke afspraken, vinden er gezamenlijke activiteiten plaats, en gaan de oudste kleuters geregeld proeven van talige en muzische activiteiten in het eerste leerjaar. Klasbeelden, woordbeelden zonder visuele ondersteuning, speelwerkbladen en vrijblijvend huiswerk, sommige voorbereidende lees- en schrijfactiviteiten en bepaalde onderdelen in het kindvolgsysteem vormen indicaties voor een reëel risico op didactische vervroeging. De afspraak om de oudste kleuters in het klasbeeld enkel te confronteren met woorden in blokletters, leidt tot een breuk in het onderwijsaanbod aangezien de kinderen in het eerste leerjaar uitsluitend werken met schrijf- en drukletters.

De kleuterleraren proberen een taalvoorbeeld te zijn en houden in het samenspelen en de talige interactie met de kleuters rekening met de emotionele component. De aandacht voor het zich kunnen en durven uitdrukken staat centraal. Leraren stimuleren kleuters om hun ideeën duidelijker te verwoorden, bieden voldoende ruimte tot taalproductie en hertalen en bevestigen (taalzwakke) kleuters.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De klassen beschikken doorgaans over een ruim assortiment aan ontwikkelings-, spel- en vormgevingsmateriaal. Er zijn voldoende muziekinstrumenten. Met knutsel- en verbruiksmaterialen doen kleuters ruime experimenteerervaringen op. Leraren ontwerpen bovendien zelf materiaal in functie van het belangstellingscentrum. Elke leraar krijgt de mogelijkheid om met een klasbudget bijkomende aankopen te doen.

In meerdere klassen zijn er nog kansen om sommige speelleerhoeken doelgericht te verrijken voor Nederlands en muzische vorming. Kalenders hangen soms te hoog om door kleuters bediend te worden. In sommige klassen beschikken de kleuters niet over schildersezels. Voor dramatisch spel kan de verkleedhoek met grote spiegel op kleuterhoogte, netjes uitgestalde verkleedkledij en rekvisieten aan waarde winnen. In meerdere boekenhoeken zijn de boeken niet overzichtelijk uitgesteld. Diverse soorten bronnen en boeken kunnen deze hoeken verrijken in functie van de leesbevordering, het muzisch taalgebruik en de mediaopvoeding.

Door het tekort aan multimedia zoals kindvriendelijke fototoestellen, computers met internetaansluiting en koptelefoons voor de kleuters, opname- en weergavetoestellen voldoet de kleuterafdeling niet aan de minimale materiële vereisten uit de leerplannen voor de leergebieden in de focus. Daardoor krijgen kleuters weinig kansen om binnen een multimediale leeromgeving doelen op het vlak van taal, muzische vorming en mediaopvoeding na te streven.

Infrastructuur

De klasinrichting varieert van sober tot overladen en druk. De beperkte ruimte bemoeilijkt activiteiten voor bewegingsexpressie in enkele klassen. De kleutergymzaal is aan een opknappbeurt toe. Het gebrek aan ruimte bemoeilijkt de klasinrichting in enkele lokalen. Sommige leraren compenseren dit door bewegings- en dansactiviteiten te organiseren op de kindvriendelijke speelplaats.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Het zelfgemaakt kindvolgsysteem bestaat al meer dan een decennium en is aan herziening toe. De verschillende aspecten van muzisch-creatieve ontwikkeling zijn er weinig in terug te vinden. Het systeem omvat de verschillende domeinen van het leergebied Nederlands: spreken en luisteren, lezen en schrijven, en taalbeschouwing. Er is echter minder aandacht voor woordenschatontwikkeling. Het kindvolgsysteem is weinig representatief omdat het niet is afgestemd op het gehanteerde koepel eigen referentiekader of de leerplandoelen. Bovendien is de rubricering betwistbaar. Het kindvolgsysteem is gradueel opgebouwd, maar door het ontbreken van heldere criteria bestaat de kans tot persoonlijke interpretatie. Daardoor zijn er onvoldoende garanties dat de ontwikkeling adequaat in beeld wordt gebracht en dat kleuters met een stagnerende muzische of taalontwikkeling tijdig gedetecteerd worden. Leraren vullen het kindvolgsysteem enkele keren per jaar in op basis van hun globaal beeld op de kleuters. Ze maken daarbij geen gebruik van een gelijkgericht observatiesysteem. Op schoolniveau bestaan er weinig richtlijnen die de observaties aansturen. Duidelijke afspraken over gericht observeren in aansluiting bij vooraf afgebakende leerplandoelen kunnen de kwaliteit van de huidige evaluatiepraktijk verder verhogen. Sinds kort registreert het kleuterteam opvallende vaststellingen en observaties in een elektronisch leerlingendossier. Het kindvolgsysteem kreeg hierin nog geen plaats.

Kindtekeningen verliezen hun waarde als evaluatie-instrument wanneer kleuters daarbij de instructie krijgen om naar model te werken. Bij de evaluatie van de oudere kleuters doen de leraren een beroep op speelwerkbladen en taalvaardigheidstests. In de oudste leeftijdsgroep wordt de taalvaardigheidstoets enkel afgenomen bij risicokleuters. Als voorbereiding op de overgang naar het

eerste leerjaar worden de oudste kleuters onderworpen aan een genormeerde schoolrijpheidstest. Het valt op dat alle kleuters ook de bijkomende schoolrijpheidstest afleggen die eigenlijk bedoeld is voor hertesting van diegenen die uitvallen op de eerste test. Het kleuterteam wil hiermee de ontwikkeling op het vlak van lees-, schrijf- en rekenvoorwaarden in kaart brengen. Dit instrumentarium is evenwel niet ontworpen om de longitudinale evolutie te meten.

De meeste leraren geven aan dat ze hun onderwijsaanbod bewaken en doelgericht bijsturen op basis van evaluatiegegevens en vaststellingen tijdens observaties.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

Ouders worden via de website, blogs van enkele klassen, de themaplanning in het heen-en-weerschriftje, een informatieavond en informele contacten geïnformeerd over de klaswerking. Het kleuterteam voorziet een graduele opbouw in de berichtgeving over de weekplanning in het heen-en-weerschriftje. Voorbeeld van goede praktijk is de communicatie met pictogrammen die kleuters toelaten en stimuleren om thuis te vertellen over de klasactiviteiten.

Ter voorbereiding van de overgangsgesprekken of oudercontacten maken leraren een synthese van hun opvallendste bevindingen per kleuter. De taalontwikkeling is daarbij een vast gespreksonderwerp. De muzisch-creatieve ontwikkeling en talenten krijgen minder intentionele aandacht in de beeldvorming en rapportering. Het kleuterteam organiseert wel geregeld toonmomenten waarop kleuters hun expressieve vaardigheden en talenten kunnen etaleren en waardering oogsten bij andere kleuters en leraren, directeur, (groot)ouders.

Begeleiding Leerbegeleiding *Zorg*

De kleuterleraren en een ervaren zorgleraar hebben een gedeelde verantwoordelijkheid op het vlak van differentiëren en remediëren voor taal en wiskunde. Een andere zorgleraar begeleidt kleuters waarbij de schrijfmotorische ontwikkeling minder vlot verloopt.

In de planningsdocumenten van de klasleraren zijn weinig sporen terug te vinden die wijzen op vooraf geplande, preventieve en remediërende interventies in aansluiting bij specifieke zorgvragen van kleuters. Tijdens de activiteiten grijpen leraren wel in door bijkomende instructie te geven aan een klein groepje, door sommige kleuters te ondersteunen of door kleine aanpassingen aan te brengen in het aanbod.

De school kiest ervoor om het zorgteam vooral vraaggestuurd in te zetten. Op basis van observaties vragen klasleraren aan de hand van een zorgformulier om een of meer kleuters extra ondersteuning te bieden voor bepaalde activiteiten. Doorgaans bepalen de klasleraren de aard van de begeleiding. Het kan daarbij gaan om klasinterne of -externe ondersteuning. Er wordt weinig gebruik gemaakt van systematische preteaching aansluitend bij het belangstellingscentrum. De zorgleraar vult de vraaggestuurde ondersteuning aan met doelgerichte (individuele) begeleiding van kleuters die minder goed presteren op de genormeerde taal- of rekentoetsen. Op basis van deze resultaten worden kleuters verdeeld over homogene groepen waarin ze een taalaanbod op hun niveau krijgen. Om de spreekdurf te bevorderen krijgen de jongste anderstalige kleuters geregeld een intensief taalaanbod in homogene groepjes. De keerzijde van deze groepeeringsvorm is dat kleuters minder kansen krijgen om op die momenten intentioneel te leren van taalvaardige klasgenootjes.

Aan de hand van observaties informeert de zorgleraar de klasleraar frequent over de voorbije zorgsessies. Leraren ervaren steun aan de tips die ze krijgen tijdens het multidisciplinair overleg (MDO). Dit formele overlegmoment resulteert echter te weinig in de ontwikkeling van handelingsgerichte plannen en trajecten voor kleuters met specifieke noden. Daardoor worden relatief veel kleuters doorverwezen naar externe hulpverleners.

Sociale en emotionele begeleiding
School- en klasklimaat

Het team maakt werk van een warm en veilig leer- en leefklimaat waarin het welbevinden van elke kleuter centraal staat. Leraren beschouwen het welbevinden als een belangrijke voorwaarde om de taalontwikkeling en de ontwikkeling van muzische expressievormen te stimuleren.

Afstemming met partners
Samenwerking

De school hecht veel belang aan communicatie en samenwerking met ouders. Met tal van initiatieven probeert ze de ouderbetrokkenheid te verhogen en de afstand tussen school en thuis te reduceren. Ze zet waardevolle sensibiliserende acties op om ouders te begeleiden in hun opvoedingsvragen en in de ondersteuning en stimulering van hun kinderen.

Professionalisering Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Gegeven de leerlingenpopulatie is het verwonderlijk dat in het verleden niet sterker geïnvesteerd werd in professionalisering op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs. Dit schooljaar lijkt er een inhaalbeweging opgestart waarbij meerdere leraren een individuele nascholing in verband met taalstimulering planden. Verscheidene leraren volgden workshops of andere nascholingsinitiatieven om hun muzisch aanbod te verrijken. De bijzondere leermeester muziek volgde een postgraduaat om muzikale opvoeding op kleutermaat te kunnen aanbieden. Het kleuterteam ondernam nog geen initiatieven tot een studie van het recente leerplan mediaopvoeding.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor Nederlands in voldoende mate. Dat blijkt onder meer uit resultaten van externe toetsen en het leerlingenwerk. Vanuit een onderwijsleerpakket voorziet de school in een doelgericht onderwijsaanbod waarin de verschillende domeinen van het leergebied vertegenwoordigd zijn. Daarbij maken de leraren gebruik van verschillende werk- en groeperingsvormen die het actief leren en de betrokkenheid stimuleren. Het team investeert in initiatieven om het lezen en het leesplezier te bevorderen en te ondersteunen.

Curriculum Onderwijsaanbod

*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

Onderwijsleerpakketten vormen het belangrijkste referentiekader om het onderwijsaanbod voor Nederlands te plannen. Het team van de lagere afdeling vertrouwt erop dat deze pakketten voldoende garanties bieden om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de eindtermen en de leerplannen. Paralleleren werken nauw samen en zorgen op basis van een gezamenlijke planning voor een gelijkgericht aanbod per leerjaar. De meeste leraren werken doelgericht. In hun kortetermijnplanning formuleren ze vaak concrete lesdoelen die over het algemeen zijn overgenomen uit de onderwijsleerpakketten. De leerplandoelen zijn weinig richtinggevend bij de planning.

Uit documentanalyse en gesprekken blijkt dat teamleden flexibel omspringen met de onderwijsleerpakketten door onderdelen weg te laten of toe te voegen. Vanuit verschillende motiveringen voorzien meerdere leerjaren vooral voor woordenschat en taalsystematiek een eigen aanvullend aanbod. Bij deze aanpassingen heeft niet iedereen de reflex om de volledigheid en correlatie met de leerplandoelen te bewaken.

Het team gaat ervan uit dat de onderwijsleerpakketten de nodige continuïteit en gradatie in het onderwijsaanbod zullen verzekeren. De school gaat echter de impact van de leerjaarspecifieke aanpassingen op de verticale samenhang beperkt na. Over de relevantie van het extra aanbod voor 'taalschat' zijn de meningen verdeeld binnen het team. Dat resulteert in behoorlijke verschillen tussen de leerjaren in de concretisering van taalschat in de klaspraktijk. Op het vlak van horizontale samenhang binnen het taalvaardigheidsonderwijs kent de school nog een groeimarge. Met uitzondering van de derde graad worden verschillende domeinen van het leergebied weinig geïntegreerd aangeboden. Weinig leraren benutten de kansen om intentioneel bruggen te slaan tussen Nederlands en andere leergebieden of leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Binnen het totale onderwijsaanbod is er aandacht voor de verschillende domeinen van het leergebied. Vanuit de wijzigende leerlingenpopulatie en tegenvallende resultaten voor spelling, koos het team voor het huidige onderwijsleerpakket. Met dat pakket wou de school meer structuur brengen in het aanbod voor spelling en taalsystematiek. Als gevolg daarvan ligt er een sterke klemtoon op de meer cognitieve en technische vormingscomponenten zoals lezen, spelling en taalbeschouwing. Daardoor gaat er minder tijd naar creatieve en communicatieve vaardigheden, zodat de oefenkansen voor luisteren, spreken en creatief schrijven verminderen. In de derde graad nemen de leraren een aantal initiatieven om het evenwicht te herstellen.

Opvallend zijn de talrijke initiatieven van het team om vanuit haar leesbeleid het technisch en begripkend lezen te bevorderen en om het leesplezier te verhogen. Voorbeelden van leesstimulerende initiatieven zijn het niveau-, partner-, tutor- en forumlezen, de voorleesweek, het voorlezen aan kleuters en het geregelde bibliotheekbezoek in de bovenbouw.

Binnen het aanbod voor het domein schrijven primeert het spellingsonderwijs. De aandacht voor creatief schrijven is wisselend. Meestal vormt het onderwijsleerpakket de leidraad voor het schrijfonderwijs. Door de deelname aan externe initiatieven of door zelf aantrekkelijke opdrachten te zoeken, dagen sommige leraren hun leerlingen uit tot creatief en functioneel schrijven van verschillende tekstsoorten vanuit motiverende contexten. Dergelijke opdrachten verhogen het schrijfplezier.

De ontwikkeling van spreek- en luistervaardigheden wordt geoefend met aansprekende en zinvolle opdrachten in verschillende taalgebruikssituaties. Leraren creëren een positief en veilig klasklimaat waarin leerlingen de nodige spreekdurf aan de dag leggen. In een aantal klassen bieden specifieke initiatieven en actualiteitsonderwerpen bijkomende mogelijkheden om de spreek- en luistervaardigheid te stimuleren. Ondanks het gebrek aan een schooleigen planning voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen, verliezen leraren de eindterm over gespreksconventies niet uit het oog.

De school heeft oog voor de handschriftontwikkeling. Ze beschikt over een uniform normschrift. Leraren beogen een goed leesbaar schrift in een vlot tempo.

Het aanleren en toepassen van diverse taalstrategieën komt weinig uitdrukkelijk in het didactisch proces naar voor. Luister-, spreek- lees- en schrijfstrategieën verdienen meer aandacht om tijdens taaltaken houvast te bieden aan de leerlingen.

Tijdens de geobserveerde activiteiten werd de talige en culturele diversiteit van de leerlingen weinig benut om de rijkdom aan talen en culturen te ontdekken, ervan te genieten en om met de leerlingen te reflecteren over de overeenkomsten en verschillen in talen en culturen.

Leraren zorgen voor betekenisvolle en functionele taken die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen. Via diverse interactieve en coöperatieve werk- en groeperingsvormen is er aandacht voor actief taalleren. Om de zelfsturing te bevorderen, opteren de meeste leraren voor een vorm van contractwerk. Voor Nederlands ligt daarbij meestal het accent op spelling, taalsystematiek en schrift.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende basismaterialen. De ondersteunende informatie- en communicatietechnologie (ICT) is echter ontoereikend. Er is onvoldoende apparatuur voor de opname en nabespreking van luister- en spreekopdrachten. Klascomputers zijn niet compatibel met bepaalde (educatieve) software en het internet valt vaak uit, waardoor ook de digitale borden aan functionaliteit verliezen. Leerlingen kunnen soms gebruik maken van de computerklas.

Meerdere klasbibliotheken zijn aan actualisering en verruiming met diverse soorten boeken en bronnen toe. In enkele klassen kan er meer zorg besteed worden aan de inrichting van deze bibliotheken.

Door het ontbreken van afspraken is de aanwezigheid van ondersteunende wandplaten voor Nederlands in het klasbeeld wisselend. In de meeste klassen zijn wandplaten als talige referentiekaders aanwezig. Ze bieden in hoofdzaak visuele ondersteuning voor spelling of taalsystematiek. Slechts in enkele klaslokalen worden de nodige taalleerstrategieën gevisualiseerd. Ook voor de visualisering van generieke werkhoudings- of leerstrategieën is er minder aandacht.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om een zicht te krijgen op de schoolse prestaties voor Nederlands maken de leraren vooral gebruik van methodegebonden toetsen. Aanvullend ontwerpen de meesten ook zelf toetsen. Voor de summatieve evaluaties van taalvaardigheden plukken meerdere leraren toetsen uit een genormeerd volgsysteem. De school zet dit volgsysteem echter niet in om de evolutie voor begrijpend lezen, luisteren, spreken en schrijven systematisch op te volgen over de leerjaren heen. Enkel voor de technisch-cognitieve vaardigheden spelling en technisch lezen brengt het team de vorderingen longitudinaal in kaart aan de hand van een leerlingvolgsysteem.

De evaluatie omvat de verschillende domeinen van het leerplan en is daardoor voldoende breed. De evaluatiepraktijk is echter weinig evenwichtig. De klemtonen in het onderwijsaanbod worden grotendeels weerspiegeld in de evaluatiepraktijk, waar het accent op spelling, lezen en taalbeschouwing ligt. De productieve en creatieve vaardigheden zoals schrijven en spreken worden minder frequent geëvalueerd. In tegenstelling tot de visie van het leerplan nemen de meeste leraren voor de evaluatie van spreken in hoofdzaak hun toevlucht tot spreekbeurten.

Het team maakte weinig afspraken over de evaluatie van creatieve of productieve vaardigheden. Daardoor gebeurt de evaluatie van deze vaardigheden te vaak op gevoel. Sommige leraren evalueren wel meer objectief en doelgericht aan de hand van vooropgestelde doelen en criteria. Hoe taalbeschouwing, als denken over taal en taalgebruik wordt geëvalueerd, is vaag.

De school kent nog een ruime groeimarge om haar evaluatiepraktijk af te stemmen op de krachtlijnen uit de leerplannen. Evaluatie is vooral productgericht. Procesgerichte en alternatieve evaluatievormen zijn weinig ingeburgerd. Enkele leraren geven wel aanzetten tot peer- en zelfevaluatie.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

De school kiest ervoor om hoofdzakelijk in cijfers te rapporteren over spreken, luisteren, hardop lezen, begrijpend lezen, spelling, creatief schrijven, taalbeschouwing, taalschat en schrift. Het is voor de leerlingen en hun ouders niet altijd even duidelijk welke lading deze cijfers dekken en welke normen of criteria de leraren vooropstellen. Dat beperkt de feedbackwaarde van de rapporten. Door voor elk onderdeel de mediaan aan te geven, worden kinderen – in tegenstelling tot de visie van de leerplannen – eerder vergeleken met andere leerlingen en minder met zichzelf.

De rapporteringspraktijk is in zekere zin sturend voor de evaluatiepraktijk. In de syntheserapporten streeft de school immers volledigheid na door over alle rubrieken te rapporteren en elk onderdeel hetzelfde gewicht toe te kennen. Een uitzondering is het eerste leerjaar waar de syntheserapporten geen quoteringen bevatten voor het domein spreken. Door de verplichte rapportering zien meerdere leraren zich genoodzaakt om rubrieken als taalschat en schrift te evalueren, terwijl er in hun aanbod geen expliciete aandacht naar deze aspecten gaat.

In de vier tussentijdse rapporten wordt niet systematisch gerapporteerd over de verschillende onderdelen. De aandacht voor de diverse domeinen varieert van leerjaar tot leerjaar. Over het algemeen zetten de tussentijdse rapporten vooral spelling, (begrijpend) lezen en taalbeschouwing in de verf, terwijl er duidelijk minder frequent informatie te vinden is over spreken. Voor spelling is er sprake van een overaccentuering.

Begeleiding Leerbegeleiding

*Beeldvorming
Zorg*

De beeldvorming voor Nederlands richt zich vooral op spelling en (technisch) lezen. Daardoor spitst ook de preventie en remediëring zich sterk toe op deze technische vaardigheden en komen zorgacties ten aanzien van mondelinge taalbeheersing veel minder voor. Analyses op school- en leerjaarniveau van de gegevens in het leerlingvolgsysteem wijzen op een groot aantal zwak presterende leerlingen voor technisch lezen en spelling. De school neemt haar verantwoordelijkheid op door de zorgwerking bij te sturen.

De mate waarin leraren op basis van foutenanalyses hun rol in de preventieve basiszorg opnemen is wisselend. In de planningsdocumenten van de leraren zijn weinig indicaties te vinden voor differentiatie in de klaspraktijk. Meerdere leraren zijn nog onvoldoende thuis in de mogelijkheden om binnenklasdifferentiatie als werk- en organisatievorm in te bouwen. Zij rekenen zowel binnen de basiszorg als de verhoogde zorg op het zorgteam om leerlingen te ondersteunen voor lezen en spelling of voor specifieke taalproblemen. Voor spelling maken de meeste leraren gebruik van het verdiepings- of remediëringmateriaal uit het onderwijsleerpakket. Specifieke software wordt weinig ingeschakeld. Zowel voor spelling als lezen kan de remediëring aan efficiëntie winnen.

Binnen de uitbreiding van de zorg kunnen leerlingen met taal- of leerstoornissen rekenen op stimulerende, compenserende, remediërende of dispenserende (sticordi)maatregelen.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen**

Het team is op de hoogte van de herziening van de eindtermen voor taalbeschouwing en van het nieuwe deelleerplan. Rekening houdend met de kenmerken van de leerlingenpopulatie is het enigszins verwonderlijk dat gezamenlijke en individuele vormingsinitiatieven weinig gericht zijn op aspecten van Nederlands of taalontwikkeling. Mede daardoor mist de school een gedragen visie op kwaliteitsvol taalvaardigheidsonderwijs dat inspeelt op de specifieke noden van taalzwakke, anderstalige en meertalige leerlingen.

Kwaliteitszorg

Om een betrouwbaar en valide zicht te krijgen op de kwaliteit van haar onderwijs neemt de school voor Nederlands jaarlijks externe (eind)toetsen af. Ten opzichte van een gelijkwaardige referentiegroep zijn de resultaten op schoolniveau doorgaans gemiddeld of beter dan verwacht voor de getoetste leerplandoelen. De school grijpt resultaten op externe en genormeerde toetsen aan om haar onderwijs- en zorgaanbod bij te sturen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate. Een doelgericht, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod binnen alle domeinen van dit leergebied ontbreekt. Het leerplan mediaopvoeding wordt nog niet geïmplementeerd. Noch vanuit de planning en bewaking van haar onderwijsaanbod, noch vanuit de evaluatie- en rapporteringspraktijk kan de school momenteel garanderen dat de leerlingen voldoende kansen krijgen om de verschillende componenten van de muzische vorming te ontdekken.

**Curriculum
Onderwijsaanbod**

*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

De eindtermen of leerplandoelen vormen niet voor alle teamleden het richtinggevend referentiekader voor de planning of uitwerking van muzische activiteiten. Bij het bedenken van activiteiten baseren leraren zich op hun ervaring, interesses en een diversiteit aan bronnen. Meerdere leraren stellen daarbij vooral algemene (attitudinale) of technische doelen voorop. Sommigen zijn te weinig vertrouwd met de visie en inhoud van de leerplannen en erkennen moeite te hebben met de interpretatie van bepaalde leerplandoelen. Daardoor kunnen ze niet garanderen dat hun aanbod volledig is.

Er ontbreken vooralsnog schoolafspraken die de continuïteit en de gradatie van het aanbod doorheen alle leerjaren van de lagere afdeling moeten waarborgen. In de aanloop naar de doorlichting gaven enkele leraren een aanzet om op klas-, leerjaar- of graadniveau hun aanbod te inventariseren en af te toetsen aan het leerplan. Momenteel is er nog geen systematische bewaking en evaluatie van het onderwijsaanbod met het oog op het bereiken van alle leerplandoelen én het voorkomen van hiaten in het totale aanbod voor muzische vorming.

Uit de planningsdocumenten van de leraren blijkt dat beeldopvoeding in de meeste leerjaren het dominante domein is. Daarbij ligt de klemtoon op het inoefenen van technieken met diverse materialen.

De aandacht voor de domeinen dramatisch spel en muzisch taalgebruik is leerjaarafhankelijk. Hoewel enkele leraren vanuit hun affiniteit met deze domeinen een ruimer aanbod met gevarieerde activiteiten uitwerken, hebben meerdere teamleden een enge visie op muzisch taalgebruik en drama. Met uitzondering van muzikale en bewegingstussendoortjes vertrouwen de klasleraren de domeinen bewegingsexpressie en muzikale opvoeding

respectievelijk toe aan de bijzondere leermeesters lichamelijke opvoeding en muzikale opvoeding.

Het team heeft het recente leerplan voor mediaopvoeding nog niet bestudeerd en geïmplementeerd. De school beschikt evenmin over een eigen planning om de leergebiedoverschrijdende eindtermen in verband met ICT na te streven. Bij sommige gelegenheden krijgen de (oudste) leerlingen wel kansen om media te gebruiken voor muzische activiteiten. Dat volstaat echter niet om een voldoende realisatie van de eindtermen voor het domein media van het leergebied muzische vorming te garanderen.

Gedurende één lestijd per week organiseert een bijzondere leermeester muzieklessen bij elke klasgroep. Uit een globale analyse van de activiteiten blijkt dat het aanbod veel leerplandoelen dekt. De systematische bewaking van het aanbod is groeiende. De bijzondere leermeester besteedt veel aandacht aan de stemvorming en stemhygiëne. De leerlingen ondersteunen de brede waaier aan aangeleerde liederen met ritme- en eenvoudige klankinstrumenten. Er gaat voldoende aandacht naar beschouwen onder andere door het gebruik van de digitale borden en bijhorende geluidsinstallatie. Het gebruik van media door de leerlingen om onder meer muziek te registreren is erg beperkt. De keuze van liederen en muziekstukken toont duidelijk een interculturele gerichtheid aan.

Met een aantal klasoverschrijdende initiatieven of projecten, zoals de projectweek of de musical, biedt de school de leerlingen de kans om meerdere muzische talenten aan te boren of om volgens eigen interesse te kiezen uit verschillende domeinen van muzische vorming. Meerdere leraren stimuleren hun leerlingen om impressies uit andere leergebieden muzisch te vertalen of om de mogelijkheden van beeld-, klank-, lichaams-, woord- of audiovisuele taal te gebruiken in diverse leergebieden. In een aantal leerjaren kent de horizontale samenhang tussen muzische activiteiten en andere leergebieden of leergebiedoverschrijdende eindtermen nog een groeimarge.

Met aansprekende activiteiten zoeken de meeste teamleden aansluiting bij de leefwereld van de kinderen. In een aantal leerjaren is de aandacht voor persoonlijke expressie en creativiteit groeiende. Toch krijgen leerlingen ook nog sterk gestuurde of voorgestructureerde opdrachten waarin de ruimte voor authenticiteit en zelfexpressie beperkt is. Ook op het vlak van beschouwen laten leraren nog kansen onbenut op klasniveau. Dat wordt enigszins opgevangen door het culturele aanbod dat de school voorziet onder impuls van de cultuurgangmaker en dat een waardevolle aanvulling vormt bij het muzische aanbod. Door theater- en museumbezoek, diverse muzische voorstellingen, tentoonstellingen en workshops kunnen de kinderen proeven en genieten van kunst en cultuur voor de verschillende muzische domeinen. Enkel het domein bewegingsexpressie lijkt daarbij minder vertegenwoordigd.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

In meerdere leerjaren voorziet de school het minimum aantal lestijden voor muzische vorming. De lessen muzische vorming moeten echter weleens wijken voor meer cognitieve leergebieden. Daardoor wordt de beperkte onderwijstijd niet optimaal aangewend.

Leraren hanteren tijdens de muzische activiteiten een leerstimulerende begeleidingsstijl. Ze leveren daarbij inspanningen om actief leren, samenwerking, zelfsturing en probleemoplossend muzisch werken te stimuleren. Met muzische tussendoortjes bouwen meerdere leraren ontspannende en rustgevende momenten in.

Door hun aankleding met werkjes van de kinderen creëren sommige klassen een muzische sfeer. In enkele klassen is er weinig leerlingenwerk tentoongesteld.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een voldoende ruim assortiment aan vormgevingsmateriaal voor beeldopvoeding en muzikale opvoeding. Meerdere leraren geven aan niet over de vereiste verkleedkoffer met verkleedkleden en attributen te beschikken om te werken aan doelen voor dramatisch spel.

De ICT-middelen en –infrastructuur zijn ontoereikend om te voldoen aan de minimale materiële vereisten van onder meer het leerplan mediaopvoeding. Zo ontbreekt de nodige audiovisuele apparatuur met aangepaste software die kinderen moet toelaten om geluid- en beeldopnames te maken en te bewerken. De klassen zijn uitgerust met een enkele (verouderde) computers die echter niet altijd compatibel zijn met de nodige software. Leraren zetten het digitaal bord wel flexibel in bv. als muziekinstallatie, maar er zijn geregeld internetproblemen waardoor bepaalde didactische toepassingen niet mogelijk zijn.

Infrastructuur

Momenteel wordt de gymzaal verbouwd, zodat activiteiten voor bewegingsexpressie in de toekomst in een adequaat kader zullen kunnen plaatsvinden. De school beschikt over een eigen feestzaal met podium die geschikt is voor culturele voorstellingen en voor toonmomenten van de leerlingen.

Het gebrek aan een vaklokaal voor muziek belemmert het regelmatig en intentioneel werken met klankinstrumenten. De bijzondere leermeester kan slechts enkele keren per jaar gebruik maken van het muzieklokaal van de secundaire afdeling.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing*

Op schoolniveau zijn er geen afspraken om de muzische competenties van de leerlingen op een representatieve, transparante en valide wijze te evalueren. Hierdoor gebeurt de evaluatie vooral op basis van eigen criteria, inzichten en aanvoelen van de leraren. Bovendien is de evaluatiepraktijk onvoldoende afgestemd op de eindtermen of leerplandoelen.

Een evenwichtige evaluatie van de verschillende domeinen en facetten van het leergebied muzische vorming ontbreekt. Het onevenwicht in het onderwijsaanbod weerspiegelt zich ook in de evaluatiepraktijk van de klasleraren. In beide gevallen ligt de nadruk op technisch-creatieve vaardigheden binnen beeldopvoeding. In hun evaluaties verenigen meerdere leraren muzisch taalgebruik en dramatisch spel tot gedichten voordragen. Dat levert een beperkt beeld op de capaciteiten en ontwikkeling van de leerlingen op het vlak van dramatiseren en muzisch omgaan met taal. Voor de evaluatie van bewegingsexpressie verwijzen de leraren naar de leermeesters lichamelijke opvoeding. Het is voor de leraren evenwel niet duidelijk of en hoe deze

leermeesters bewegingsexpressie evalueren. De evaluatie voor muzikale opvoeding is voldoende breed doordat ze gericht is op de verschillende facetten van het domein.

Leraren verwoorden dat het accent in de evaluatiepraktijk ligt op productevaluatie door henzelf. Ze geven aan dat er vaak onvoldoende tijd gaat naar de bespreking en evaluatie van het muzisch proces dat eraan voorafging. In meerdere klassen is er slechts beperkte aandacht voor zelfevaluatie. Nochtans onderstrepen de leerplannen het belang van procesgerichte reflectie en evaluatie in de groei naar zelfevaluatie. Alternatieve evaluatievormen die de muzische ontwikkeling breder en meer procesgericht in beeld brengen hebben onvoldoende ingang gevonden.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

Het rapport bevat drie vaste rubrieken voor muzische vorming: beeldopvoeding, muzikale opvoeding en muzisch taalgebruik. De domeinen dramatisch spel en bewegingsexpressie ontbreken. Daardoor biedt het rapport een partieel en onevenwichtig beeld van de muzische ontwikkeling van de leerling.

Ondanks de suggesties in de leerplannen om voor de muzische domeinen te rapporteren met een verbale omschrijving die het leerproces en de individuele evolutie van de leerling beschrijft, kiest de school voor een cijfermatige rapportering. Het rapport geeft niet aan welke criteria aan de basis lagen van de toegekende waardering. Daardoor krijgen ouders en leerlingen geen duidelijk zicht op de verworven muzische kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes. Mondelinge feedback tijdens muzische activiteiten en tijdens oudercontacten bieden enige compensatie.

Het rapport brengt specifieke muzische talenten weinig in beeld. Dat wordt enigszins gecompenseerd door sommige foto's op de website die ouders een kijk bieden op een aantal muzische activiteiten. Met diverse toonmomenten zoals optredens van het schoolkoor, de musical, het schoolfeest, de proclamatie of een tentoonstelling bij een project krijgen leerlingen de kans om te laten zien wat ze op muzisch vlak in hun mars hebben.

Begeleiding Leerbegeleiding *Beeldvorming Zorg*

In de leerlingendossiers is er weinig aandacht voor de muzische ontwikkeling en talenten. Daardoor heeft de school geen duidelijk zicht op de beginsituatie en de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de leerlingen. De beperkte beeldvorming bemoeilijkt een doelgerichte ondersteuning van leerlingen en zorgt ervoor dat de leerbegeleiding zich vooral toespitst op meer cognitieve aspecten.

Voor de meeste leraren is het niet vanzelfsprekend om binnen muzische activiteiten te differentiëren rekening houdend met de beginsituatie van de leerlingen. Indien nodig bieden leraren wel extra stimulansen en ondersteuning of zorgen ze ervoor dat leerlingen elkaar kunnen helpen en van elkaar kunnen leren.

Sociale en emotionele begeleiding *School- en klasklimaat*

De leraren creëren een veilig klasklimaat waarbinnen kinderen zich muzisch kunnen uiten. Via positieve waardering en tips moedigen leraren de kinderen aan tot creatieve expressie. Tijdens muzische activiteiten hebben leraren aandacht voor sociale vaardigheden en vragen ze respect en openheid voor elkaars ideeën, creaties en expressies.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering**
*Nascholingen
Interne expertise*

Uit de nascholingsplannen blijkt dat muzische thema's in de ruime zin de voorbije jaren het onderwerp waren van gezamenlijke of individuele nascholingsinitiatieven. De impact ervan op de concrete praktijk varieert.

Hoewel meerdere leraren over specifieke muzische competenties of interesses beschikken, wordt de aanwezige expertise van de individuele leraren nog te weinig systematisch aangewend in het kader van muzische vorming. Uitzondering daarop is het inschakelen van een bijzondere leermeester voor muziek. Binnen sommige leerjaren zijn er aanzetten om het aanbod voor muzische vorming te verruimen onder impuls van bepaalde teamleden. Er blijven echter nog mogelijkheden onbenut om van elkaar te leren en om expertise uit te wisselen.

Kwaliteitszorg Het krachtige beleid is zich ervan bewust dat het aanbod voor muzische vorming aan verbetering toe is. Het opstarten van een optimaliseringstraject voor dit leergebied is opgenomen in de prioriteitenplanning voor de volgende schooljaren. Ook de implementatie van het leerplan mediaopvoeding behoort tot de toekomstige prioriteiten.

Inbreuk(en) op regelgeving De school beschikt niet over een eigen planning waarmee ze kan aantonen dat ze werkt aan het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT (decreet basisonderwijs – art.44 § 2.2°).

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school bestaat uit twee vestigingsplaatsen. Het hoofdgebouw is gelegen in een gemeenschappelijk complex met een secundaire afdeling. Belangrijke delen van het gebouw zijn beschermd. Het gebouw geeft binnenin enigszins een afgeleefde indruk. De school heeft constant minstens één dossier lopende bij AGION. Momenteel wordt een gymzaal vernieuwd. Zeker de ramen zijn in de eerste vestigingsplaats aan vervanging toe. Op meerdere plaatsen zijn er sporen van vochtinsijpeling en afbrokkelend pleisterwerk. De kleuterafdeling en één klas van het eerste leerjaar zijn gelegen op een aparte vestiging. Dit gebouw is op de ramen na in behoorlijke staat. De speelplaats is vernieuwd en zeer kindvriendelijk ingericht. Enkele klassen zijn krap behuist, waardoor materiaal ook in de gangen gestapeld wordt. Op meerdere plaatsen vormen de kapstokken een risico en hebben (kleine) kinderen toegang tot de elektriciteitskasten. De organisatie van het beleid in verband met bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne is te weinig gebaseerd op de systematische analyse en beheersing van de tekorten. Het gebrek aan regelmatige controles en aan degelijke risico-analyses zorgt ervoor dat de organisatie van het beleid te weinig preventief wordt uitgevoerd. De rol van de preventieadviseurs en het comité zijn onvoldoende duidelijk. Het ontbreekt aan duidelijke afspraken en procedures om een degelijk beleid te voeren (bv. aankoop- en indienststellingsbeleid, MSDS-fiches, EHBO-beleid...).

De bewoonbaarheid stelt vooral problemen in het hoofdgebouw. De sanitaire voorzieningen en de elektrische installatie voldoen. De school kreeg voor de eigen keuken geen positief advies van het FAVV. De dringende verbeteringen die de brandweer eist zijn nog niet gerealiseerd.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid Vanuit het belang dat ze hecht aan schoolontwikkeling neemt de directeur de coördinatie op zich van het beleid op het vlak van deskundigheidsbevordering. Op basis van de schoolvisie schreef ze het professionaliseringsbeleid uit. Leraren zijn vertrouwd met de krachtlijnen van dit beleid. Daarin is er aandacht voor verschillende vormen van interne en externe professionalisering. Het professionaliseringsbeleid wordt nog niet geconcretiseerd in welomschreven en evalueerbare doelen. De directeur stelt vanuit haar beleid wel specifieke verwachtingen over de frequentie van individuele navormingsinitiatieven of over thema's waarbinnen deze initiatieven moeten kaderen. Ook de verantwoordelijkheden van verschillende participanten worden kort geschetst. Het professionaliseringsbeleid kent een vertaling in het nascholingsplan. Dat plan bevat een olijsting van geplande en gevolgde nascholingen.

De directeur kiest teamgerichte vormingsinitiatieven in de eerste plaats in functie van schoolprioriteiten. Deze prioriteiten sturen recent ook de individuele deskundigheidsbevordering meer aan. Zowel voor de afbakening van schoolprioriteiten als voor de concrete invulling van gezamenlijke en individuele vormingen staat de schoolleiding open voor voorstellen die voortspruiten uit interesses en behoeften van het team. Naar hun mening krijgen de leraren voldoende inspraak bij de keuze van prioriteiten en nascholingsthema's.

Ondersteuning In haar professionaliseringsbeleid evolueert de directeur van een faciliterende naar een meer stimulerende en sturende rol. Voor de individuele vorming krijgen de teamleden immers sinds kort de keuze uit een overzicht van interessante vormingen die kaderen binnen de prioriteiten of de noden van de school. In het verleden werd de individuele nascholing veeleer overgelaten aan het initiatief van de teamleden. Uit de planningsdocumenten en gesprekken blijkt dat de meeste teamleden een grote nascholingsbereidheid aan de dag leggen.

De schoolleiding organiseert geen systematische behoeftebevraging bij de teamleden, maar krijgt vanuit klasbezoeken, functioneringsgesprekken en informele gesprekken een zicht op hun competenties, noden en interesses. Dat geeft aanleiding tot voorstellen voor gerichte individuele professionalisering.

Sinds kort is er aandacht voor multiplicatie, waarbij teamleden op personeelsvergaderingen rapporteren over inzichten, vaardigheden en materiaal verworven tijdens gevolgde individuele nascholingen. Impliciet wordt van de teamleden verwacht dat ze opgedane inzichten of vaardigheden proberen te implementeren, zodat de effecten merkbaar zijn op de klasvloer of in de schoolwerking. De mate waarin vormingsinitiatieven gevaloriseerd worden is wisselend.

Voor teamgerichte nascholingen schakelt het intern beleid zowel externe als interne expertise in. Zo doet de school geregeld een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst en externe deskundigen of organisaties. Door gezamenlijke vormingsmomenten binnen de scholengemeenschap ontstaan er kansen tot schooloverstijgend leren. Daarnaast worden sommige gezamenlijke vormen verzorgd door interne werkgroepen of teamleden. De school speelt in op de specificiteit van kleuter- en lagere afdeling door – indien relevant - per afdeling aparte vormen en personeelsvergaderingen te organiseren.

Om de interne pedagogisch-didactische expertise te benutten en te bevorderen doet de directeur een beroep op een kernteam en inhoudelijke werkgroepen. Ze leveren waardevol beleidsvoorbereidend en vernieuwend werk door visies en leerlijnen uit te werken. Gangmakers uit deze werkgroepen moeten ervoor zorgen dat de gemaakte afspraken een vertaling krijgen naar de praktijk. Daarnaast krijgt de interne deskundigheidsbevordering kansen door de sterke inhoudelijke samenwerking tussen parallelcollega's en door het wekelijkse hospiteeruur. Daarbij bieden leraren tijdens een klasvrije lestijd ondersteuning en zorg aan een andere klasgroep samen met de klasleraar. Toch kan de aanwezige interne deskundigheid onder meer voor muzische vorming meer verzilverd worden.

Door te investeren in de aanstelling van een teamlid als mentor-coach onderstreept de schoolleiding het belang van interne expertise-uitwisseling. Bovendien wil de directeur daarmee inspelen op de resultaten van een tevredenheidsbevraging bij het team. Daaruit bleek dat zowel beginnende leraren als gevestigde waarden nood hebben aan meer feedback en ondersteuning. Om de mentor-coach toe te laten een vertrouwensband met de leraren op te bouwen, werd een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden en bevoegdheden afgesproken. De directeur neemt de rol van evaluator op zich, terwijl de mentor-coach instaat voor de coaching en ondersteuning van de leraren. De mentor-coach doorloopt intussen zelf een professionaliseringstraject op het vlak van schoolontwikkeling en krijgt in overleg met de directie de kans om verworven inzichten en werkvormen geleidelijk om te zetten in de schoolpraktijk.

De mentorfunctie richt zich op de aanvangsbegeleiding van beginnende leraren. Aan de hand van een stappenplan maakt ze nieuwe leraren wegwijs in de school(werking) en begeleidt ze hen via gesprekken en klasbezoeken. Door de parallelwerking in de school kunnen beginnende leraren ook rekenen op ondersteuning van hun collega's. Om tijdelijke leraren of collega's toe te laten een klas snel en adequaat over te nemen, beschikt elke klas over een klaswijzer met praktische informatie.

Voor de overige teamleden biedt de coach vraaggestuurde ondersteuning die door meerdere leraren naar waarde geschat wordt. Daarnaast moedigt ze leraren aan om daadwerkelijk met en van elkaar te leren. Zo kregen de teamleden vorig jaar op basis van vrijwilligheid kansen tot collegiale visitatie vanuit een opbouwende invalshoek als kritische vriend. Dat initiatief wordt dit schooljaar verder uitgebreid. Daarbij is er ook gedacht aan kruisbestuiving tussen kleuter- en lagere afdeling. De positieve reacties van participerende leraren wijzen op een groeiende cultuur van zelfreflectie en openheid voor expertise-uitwisseling. Het is een uitdaging om de responsgraad te verhogen en om dit waardevolle initiatief duurzaam te verankeren binnen de schoolwerking en –cultuur.

Doeltreffendheid De school brengt de effecten van interne en externe vormingsinitiatieven en van haar professionaliseringsbeleid nog niet systematisch in kaart. Toch zijn er een aantal aanzetten om de doeltreffendheid van nascholingstrajecten of professionaliseringsinitiatieven te onderzoeken en er kwaliteitsverbeterende conclusies en acties aan te verbinden. Zo wordt de kwaliteit van teamgerichte of individuele nascholingen kort besproken tijdens personeelsvergaderingen. Ook tijdens informeel overleg wordt de relevantie van bepaalde vormingsinitiatieven aangekaart met het oog op eventuele bijstellingen. In een tevredenheidsonderzoek kregen teamleden vorig jaar onder meer de kans om hun mening te geven over aspecten van deskundigheidsbevordering. Dat leidde tot wijzigingen in het professionaliseringsbeleid.

Ook de implementatie van verworven inzichten uit nascholingsinitiatieven wordt nog niet stelselmatig onderzocht en geëvalueerd. Met doelgerichte klasbezoeken gaat de directeur recent na in welke mate afspraken rond een schoolprioriteit daadwerkelijk hun ingang vinden. Daarmee zet ze belangrijke stappen in de evolutie naar een meer gerichte opvolging die noodzakelijk is om te vermijden dat nascholingen geen vervolg krijgen in de klaspraktijk of dat afspraken verwateren.

Ontwikkeling De meeste leraren waarderen de recente vernieuwingen in het professionaliseringsbeleid. Dat illustreert hun professionaliseringsbereidheid en betrokkenheid bij de schoolontwikkeling. Deze ingesteldheid draagt ertoe bij dat opgestarte veranderingsprocessen zich geleidelijk kunnen ontwikkelen in een positief klimaat.

De school tracht in haar professionaliseringsbeleid in te spelen op verwachtingen van de buitenwereld. Ze ziet zich echter ook genoodzaakt om de draagkracht van het team te bewaken door prioriteiten te stellen. Als gevolg van deze prioritering maakte ze nog geen werk van de studie en implementatie van het nieuwe leerplan voor mediaopvoeding.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Op het ogenblik is de bestaande visie op leerbegeleiding niet voldoende doorleefd binnen de school. Daardoor is er een discrepantie tussen de visie en de schoolwerking. Ook het gelijke onderwijskansenbeleid is aan vernieuwing toe. Daarom wil de zorgcoördinator binnen het kernteam een gedragen visie op een geïntegreerd zorg- en gelijke kansenbeleid uittekenen. Met het oog op de ontwikkeling van een actuele visie wil het kernteam de tijd nemen om met de hulp van externe deskundigen het terrein te verkennen en de blik te verruimen. Daarbij werden recent de eerste stappen gezet in de kennismaking met het zorgcontinuüm en de principes van handelingsgericht werken. Om een voldoende draagvlak te verzekeren, plant het kernteam ook een gerichte bevraging van het schoolteam.

Door het ontbreken van een gedragen visie op leerbegeleiding kon ook de stap naar de operationalisering in concrete en evalueerbare doelen nog niet gezet worden. Om de zorgwerking dit schooljaar in goede banen te leiden formuleerde het zorgteam wel een aantal prioritaire acties en organisatorische afspraken, die aansluiten op voorgaande initiatieven.

Ondersteuning De school beschikt over een ruime omkadering om een degelijke ondersteuning op school-, leraar- en leerlingenniveau uit te bouwen. Sinds vorig schooljaar werd een nieuwe zorgcoördinator aangesteld die in nauw overleg met de directeur en de zorgleraren richting geeft aan het zorgbeleid. De samenstelling van het zorgteam met een overkoepelende zorgcoördinator, de regenboogleraar, de mentor-coach, de ICT-coördinator en zorgleraren uit beide onderwijsniveaus is een goede beleidskeuze. Daarbij wordt een brede variatie aan expertise en competenties verenigd.

De leraren hebben een duidelijk zicht op de taakverdeling binnen het zorgteam. De verantwoordelijkheden van de klasleraren in de leerbegeleiding zijn echter minder scherp afgebakend. Doordat sommige leraren weinig vertrouwd zijn met de fasering in de leerbegeleiding, zijn ze zich minder bewust van hun centrale rol in de preventieve basiszorg en de verhoogde zorg. Deze leraren associëren zorg in de eerste plaats met het zorgteam en externe hulpverleners.

Met genormeerde toetsen, een kleuter- en leerlingvolgsysteem en overgangsgesprekken wil de school de beginsituatie en ontwikkeling van kleuters en leerlingen in kaart brengen en opvolgen. In de beide afdelingen is de beeldvorming voor verbetering vatbaar. Zo is het kleutervolgsysteem aan actualisering toe en zijn er afspraken nodig over doelgericht observeren in de kleuterafdeling. In de lagere afdeling verzamelen leraren weinig observatiegegevens en brengt het leerlingvolgsysteem enkel wiskunde en de technische aspecten van taal in beeld. Als gevolg van de beperkte beeldvorming concentreert de zorgondersteuning in de lagere afdeling zich op deze vormingscomponenten.

Binnen de preventieve basiszorg creëren leraren van beide afdelingen een krachtige leeromgeving met activerende en coöperatieve werkvormen die betrokkenheid en interactief leren uitlokken. De handelingsbekwaamheid van leraren om op basis van diverse foutenanalyses doeltreffend te differentiëren en te remediëren verschilt. Sommige leraren zijn daarbij sterk afhankelijk van het ondersteunend materiaal in de onderwijsleerpakketten. Meerdere leraren hebben nog een weg af te leggen om een systematische, brede en doeltreffende differentiatie en zorgondersteuning op te zetten in hun klaspraktijk. In een aantal klassen is de differentiatie of remediëring grotendeels beperkt tot de momenten waarop een collega of het zorgteam bijkomende ondersteuning organiseert.

Voor de verdeling van de zorguren baseert het zorgteam zich op een analyse van de noden van elke klas. Ze voorziet daarbij ook de nodige ondersteuning voor de oudste leerlingen. Het zorgteam biedt in hoofdzaak vraaggestuurde ondersteuning. Om te vermijden dat de hulpverlening afhankelijk is van de zorggevoeligheid van de leraren, ontwerpt het zorgteam zorglijsten per klas op basis van toets- en testgegevens, gesprekken en observaties. Die lijsten bieden een overzicht van de problemen van elke leerling en van de eventuele externe hulpverlening. Het zorgteam waakt er op die manier over dat de risico- en probleemleerlingen niet door de mazen van het zorgnet glippen.

De leraren vragen ondersteuning door het zorgteam aan op basis van een summier zorgformulier. Het formuleren van een doelgerichte en heldere hulpvraag vanuit het perspectief van het kind is een werkpunt. De ondersteuning die het zorgteam op klas- en leerlingniveau biedt, richt zich op groepsverkleining en op begeleiding van niveaugroepen of van individuele leerlingen. Daarbij wordt soms gebruik gemaakt van rolwisseling waarbij de klasleraar met de zwakkere leerlingen werkt terwijl de zorgleraar de rest van de klas voor zijn rekening neemt. Zowel in de kleuter- als lagere afdeling wordt nog (te) vaak geopteerd voor klasexterne hulp.

Hoewel het team enkele jaren geleden een gezamenlijke introductie kreeg in de krachtlijnen van handelingsgericht werken, zijn de leraren onvoldoende vertrouwd met deze principes om ze in de praktijk te kunnen omzetten. Daarom is het in de school geen gewoonte om in aansluiting bij een specifieke zorgvraag duidelijke doelen af te bakenen en een gefaseerd ondersteuningsplan uit te werken. Het cyclisch proces van het systematisch signaleren, diagnosticeren, plannen, uitvoeren en evalueren, krijgt niet de invulling die verwacht mag worden.

In samenspraak met de ouders neemt de school sticordimaatregelen voor kinderen met leerstoornissen. Deze maatregelen worden op maat van de leerling vastgelegd in een begeleidingsplan. Binnen de uitbreiding van de zorg krijgen een aantal kinderen met een handicap geïntegreerde begeleiding vanuit het buitengewoon onderwijs (GON). Een vrijwilliger biedt op school geregeld ondersteuning aan een leerling met een taalachterstand. De school ziet zich genooddaakt om een hoog aantal leerlingen door te verwijzen naar externe deskundigen of hulpverlenende instanties. Externe hulpverlening wordt in sommige gevallen zelfs als vereiste gesteld om het getuigschrift basisonderwijs toe te kennen.

De school kent een procentueel hoog aantal leerlingen met schoolse achterstand. Hoewel ze de mogelijkheid van individuele leertrajecten en curriculumdifferentiatie voorziet, maakt de school er weinig gebruik van om het zittenblijven te reduceren.

Met een kangoeroewerking wil de school meer- en hoogbegaafde leerlingen extra uitdaging bieden. Het zorgteam wil deze werking in de toekomst optimaliseren.

De schoolgrootte noopt het zorgteam tot efficiënte communicatie en overleg over de leerbegeleiding. De school opteert voor wekelijks zorgoverleg binnen het zorgteam. Het overleg tussen het zorgteam en de klasleraren verloopt informeel en via mail. Leraren zijn wel actief betrokken bij het multidisciplinair overleg. De opgestarte digitalisering van de leerlingendossiers, waarin voortaan ook de zorginterventies worden geregistreerd, moet meer continuïteit en gelijkgerichtheid in de leerbegeleiding garanderen.

Teamleden kunnen in het zorglokaal terecht voor specifieke informatie, documentatie, instrumenten en materiaal. Daarnaast ontwikkelt het zorgteam fiches en formulieren om leraren te ondersteunen en om de organisatie van de zorg efficiënter te laten verlopen. De ondersteuning op lerarenniveau beperkt zich niet tot het beschikbaar stellen van materiële middelen. Leraren waarderen sterk de bereikbaarheid van de zorgcoördinator en het zorgteam, die leraren met raad en daad bijstaan en coachen. Zij verwoorden dat ook de constructieve samenwerking met het centrum voor leerlingbegeleiding en met GON-begeleiders waardevolle tips voor hun klaspraktijk oplevert.

De school staat open voor kinderen met verschillende sociaal-culturele achtergronden. De ouders worden professioneel en warm benaderd en er is geïnvesteerd in wederzijdse communicatie, betrokkenheid en samenwerking. De school probeert optimaal in te spelen op de leefwereld en de achtergrond van de kinderen door zich een goed beeld te vormen van het thuismilieu en de gezinssituatie. De huisbezoeken en intensieve gesprekken met ouders verdienen waardering. De school levert inspanningen om ouders met opvoedingsvragen te ondersteunen en tijdig externe hulp in te schakelen.

Om een adequaat antwoord te bieden op het toenemend aantal kinderen met sociaal-emotionele of gedragsproblemen, zet de school sterk in op de sociaal-emotionele begeleiding en het herstelgericht werken. De regenboogleraar is samen met de werkgroep sociale vaardigheden de drijvende kracht voor de uitwerking van een schoolbeleid met tal van preventieve en curatieve acties op school-, klas- en leerlingniveau. De initiatieven, afspraken en consequente aanpak resulteren in een positief en veilig klas- en schoolklimaat.

Doeltreffendheid Leraren wenden de gegevens over leerlingprestaties op leerling- en klasniveau vooral aan om kinderen te ondersteunen, en in mindere mate om de effecten van hun aanpak in vraag te stellen. Op schoolniveau zijn er wel inspanningen om aspecten van de zorgwerking te evalueren. Zo vinden tijdens het zorgoverleg geregeld evaluaties van zorginterventies of specifieke acties plaats binnen het zorgteam. Ook op de personeelsvergadering is zorg een vast agendapunt. Analyses van resultaten op sommige genormeerde toetsen waren aanleiding tot bijstellingen van de leerbegeleiding. Toch is er nog een groeimarge in het systematisch op school- en klasniveau analyseren van de beschikbare outputgegevens met het oog op een evaluatie van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding.

Ontwikkeling Op het vlak van leerbegeleiding is de school voortdurend in beweging. Aspecten van zorg of zorgbeleid behoren steeds tot de schoolprioriteiten. De school denkt toekomstgericht na over de ontwikkeling en uitbouw van het zorgbeleid. Niet alleen het zorgteam maar ook meerdere leraren leggen een duidelijk engagement aan de dag. Zij volgen nascholingen die gericht zijn op een betere ondersteuning van leerlingen met specifieke noden in het algemeen en van leerlingen met gedragsproblemen in het bijzonder. Het zorgteam realiseert zich dat de school nood heeft aan meer expertise op het vlak van doeltreffend, klasintern differentiëren en handelingsgericht werken.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Een viertal jaar geleden nam een gedreven directeur, die gepokt en gemazeld is in de school, de fakkel over. Met de nodige dynamiek en diplomatie gaf ze de schoolontwikkeling een nieuw elan. Het interne leiderschap kenmerkt zich door een daadkrachtig en richtinggevend maar ook democratisch beleid. Als een regisseur stippelt de directeur de krijtlijnen uit met openheid en respect voor de inbreng en eigenheid van haar geëngageerd team. Dat team weet haar luisterbereidheid, relativeringszin en probleemoplossend vermogen te waarderen. Met functioneringsgesprekken en gerichte klasbezoeken wil de schoolleiding meer de vinger aan de pols houden.

De directeur kan rekenen op het zorgteam om mee gestalte te geven aan het intern leiderschap. Ze weet zich geruggesteund door enkele sleutelfiguren die een voortrekkersrol op zich nemen en als klankbord een brugfunctie vervullen tussen de schoolleiding en het grote team. Bij het uittekenen van de beleidslijnen kan de directeur daarenboven steunen op een kernteam en op de inhoudelijke werkgroepen. Ook voor praktisch-organisatorische opdrachten kan de schoolleiding vertrouwen op verschillende werkgroepen. Deze efficiënte structuur met een zorgteam, kernteam en werkgroepen zorgt voor een gedeeld leiderschap en creëert een breed draagvlak voor de beleidsbeslissingen.

Visieontwikkeling De school investeert meer en meer in visievorming als basis voor de gezamenlijke doelgerichtheid. Door haar samenstelling met een brede vertegenwoordiging van het personeel is het kernteam goed geplaatst om vanuit visieontwikkeling de fundamenteën te leggen voor de concrete schoolwerking. Recent finaliseerde het kernteam de vertaling van het pedagogisch project van de Scheppersscholen naar een eigentijdse en toegankelijke versie op maat van de basisschool. Het kernteam nam inmiddels de handschoenen op om een nieuwe zorgvisie uit te werken. De school staat voor de uitdaging om ook op onderwijskundig vlak vanuit diepgaande visieontwikkeling samen richting en inhoud te geven aan de concrete klaspraktijk.

Besluitvorming Met een doordacht communicatiebeleid maakt de school werk van een efficiënte informatiedoorstroming naar en tussen alle participanten. Onder meer via de wekelijkse dienstmededelingen en de zorgnieuwsbrief creëert het intern leiderschap meer ruimte voor onderwijskundige topics op de personeelsvergaderingen. Het intern leiderschap streeft naar meer efficiëntie in deze vergaderingen. Door geregeld te opteren voor niveauspecifiek overleg gaat de nodige aandacht naar de specificiteit van elke afdeling. De betrokkenheid van het intern leiderschap bij het reilen en zeilen van de kleuterafdeling is een belangrijke verbetering tegenover het verleden, die door het kleuterteam sterk op prijs wordt gesteld.

De teamleden ervaren voldoende inspraak in de besluitvorming. Om een breed draagvlak te creëren worden beslissingen zo veel mogelijk in overleg genomen na levendige discussies met het team. Waar nodig beschikt het intern leiderschap over de nodige beleids- en beslissingskracht om knopen door te hakken. Het schoolwerkplan is in opbouw en wordt momenteel te weinig ingezet als een instrument om pedagogisch-didactische afspraken te verankeren en de onderwijskundige werking te stroomlijnen. Een systematische opfrissing en opvolging van afspraken is nodig om de te varen koers te bewaken en om te vermijden dat afspraken verwateren.

Participatie is in deze school geen hol begrip. Diverse goed functionerende raden en overlegorganen garanderen een participatief beleid waarin het team kansen krijgt om mee de inhoudelijke koers van de school te bepalen. Daarbij is er aandacht voor een efficiëntere samenwerking met de secundaire school en het schoolbestuur. Ook ouders en leerlingen krijgen een stem in het schoolbeleid. Onder meer via de schoolraad en het kernteam worden ouders expliciet geconsulteerd. Vertegenwoordigers van de leerlingenraad appreciëren dat hun voorstellen ernstig worden genomen en binnen de marges van het haalbare ook een uitvoering kennen.

Kwaliteitszorg Ad hoc evaluaties van activiteiten en initiatieven illustreren dat het team over het nodige zelfreflecterend vermogen beschikt om stil te staan bij de kwaliteit van haar werking. Hoewel globale sterkte-zwakte analyses niet meer aan de orde zijn, is er toch een stapsgewijze evolutie naar een meer structurele en systematische vorm van kwaliteitszorg merkbaar. Zo verzamelt ze informatie over de kwaliteit van haar onderwijs via tevredenheidsonderzoeken bij leraren, ouders en leerlingen en via genormeerde toetsen bij de leerlingen. Prioriteiten en verbeteracties spruiten in toenemende mate voort uit analyses van deze bevragingen en outputgegevens. Er is nog een groeimarge in het verzamelen en analyseren van gegevens om een objectief beeld te krijgen van het rendement van haar onderwijsaanbod en van specifieke vernieuwings- of verbeteringsacties.

Talenbeleid De school zet in haar talenbeleid de werking op het vlak van gelijke onderwijskansen voort. Daarbij worden acties voor taalvaardigheid verdergezet, uitgebreid en verfijnd. Vooral het leesonderwijs staat sterk in de focus. Er is een uitgeschreven visie over het omgaan met anderstaligheid en de rol van de ouders bij de taalopvoeding. De school mist evenwel een actuele visie op taalvaardigheidsonderwijs die afgestemd is op de specificiteit van haar leerlingenpopulatie. Voor kinderen met een grotere taalachterstand kiest de school voor een cursorische en klasexterne aanpak, omdat ze meent daarmee het meest effect te bereiken. Tijdens toetsen krijgen deze leerlingen bijkomende ondersteuning om de instructietaal correct te begrijpen. Naarmate de leerlingen ouder worden, vermindert de ondersteuning. De leraren houden rekening met de diversiteit van de leerlingenpopulatie, maar maken er nog weinig systematisch gebruik van om aan talensensibilisering te doen. De lessen muziek van de bijzondere leermeester vormen daarop een uitzondering. De school heeft de nodige maatregelen genomen om het curriculum Frans aan te passen aan de eindtermen en de leraren daarvoor te professionaliseren.

GOK- en zorgbeleid Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van enkele leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. De vooropgestelde doelen zijn weinig operationeel geformuleerd en de acties sluiten beperkt aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie faciliteert in toenemende mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De acties (op leerling-, leraar- en schoolniveau) die de school uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. De school heeft in beperkte mate zicht op de effecten van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Deliberatie Het inspectieteam delibereert het tekort voor muzische vorming. Op basis van het beleidsvoerend vermogen van de school, de reeds geplande vernieuwingsacties, de werkracht van het team, en de waardevolle aanzetten en initiatieven op het vlak van muzische vorming, vertrouwt de inspectie erop dat de school het tekort autonoom kan bijsturen.

De school beschikt over voldoende beleidskracht om in de toekomst correcte invulling te geven aan het geformuleerde tekorten in verband met de planning van de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Zowel voor muzische vorming als voor de naleving van de regelgeving over de leergebiedoverschrijdende eindtermen plant de inspectie geen opvolgingscontrole.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De gevarieerde en geïntegreerde activiteiten die kleuters kansen bieden om te exploreren en experimenteren op het vlak van muzische vorming en Nederlands.
- Het gradueel opgebouwd en kindgericht muziekonderwijs in de kleuter- en lagere afdeling met aandacht voor actief leren.
- De klasoverschrijdende en extramurosactiviteiten waarbij kinderen in de kleuter- en lagere afdeling kunnen proeven en genieten van taal, kunst en cultuur en die een waardevolle aanvulling vormen bij het onderwijsleerproces.
- De verschillende initiatieven in het kader van leesbevordering.
- De individuele initiatieven om muzische vorming in de lagere afdeling een kwaliteitsvolle invulling te geven vanuit uitdagende activiteiten die aanzetten tot experimenteren en die de zelfexpressie en de creativiteit stimuleren.
- De aanwending van betrokkenheidsverhogende en interactieve werkvormen die coöperatief en actief leren bevorderen in meerdere groepen van de lagere afdeling.
- Het positief en veilig pedagogisch klimaat waarin kleuters en leerlingen gestimuleerd worden om zich talig en muzisch te uiten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De uitbouw van een systeem van aanvangsbegeleiding en coaching waardoor leraren ondersteund en gestimuleerd worden om te leren van elkaar.
- De evolutie naar een doordacht professionaliseringsbeleid met aandacht voor externe en interne deskundigheidsbevordering die leidt tot professionaliseringsbereidheid en betrokkenheid bij de schoolontwikkeling.
- De communicatie en samenwerking met ouders en de verschillende acties om de ouderbetrokkenheid te verhogen.
- De sterke investering in preventie en remediëring op het vlak van sociaal-emotionele begeleiding.
- De bereikbaarheid en openheid van het zorgteam en de ondersteuning die ze biedt op leraar- en kindniveau.
- De verschillende positieve ontwikkelingen binnen de leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het betrokken, richtinggevend en democratisch leiderschap dat kan rekenen op een ondersteunend netwerk en een geëngageerd team.
- De efficiëntie van het kernteam en de werkgroepen met het oog op schoolontwikkeling.
- De groeiende aandacht voor gezamenlijke doelgerichtheid vanuit visieontwikkeling.
- De participatieve besluitvorming waardoor de verschillende participanten zich betrokken voelen bij de beleidsvoering.
- De aanzetten tot interne kwaliteitszorg met gerichte verbeterings- en vernieuwingsacties op basis van diverse tevredenheidsonderzoeken en van een aantal outputgegevens.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De versterking van taalvaardigheid in de kleuterafdeling via intentionele stimulering van het semantiseringsproces met aandacht voor een graduele opbouw van thema-, school- en instructietaal.
- Binnen de themapanning, de bewaking van het onderwijsaanbod en de observatiepraktijk in de kleuterafdeling het leerplan- en doelgericht werken versterken en stroomlijnen (door vooraf een beperkt aantal centrale (leerplan)doelen te selecteren).

- De evolutie van de kleuters doorheen de kleuterafdeling overzichtelijk en breed in beeld brengen en opvolgen aan de hand van een functioneel observatie- en kleutervolgsysteem.
- In de kleuter- en lagere afdeling voorzien in de minimale materiële vereisten voor de realisatie van de leerplannen muzische vorming en Nederlands.
- In de lagere afdeling een evenwichtiger en geïntegreerd aanbod voor Nederlands bewerkstelligen waarin communicatieve vaardigheden, taalstrategieën en interculturele gerichtheid een prominenter plaats krijgen.
- De beeldvorming en zorg voor taalvaardigheid in de lagere afdeling verruimen en de efficiëntie van preventie- en remediërsacties verhogen.
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk in de lagere afdeling afstemmen op de leerplandoelen en alternatieve evaluatievormen inschakelen om breder en evenwichtiger te evalueren en te rapporteren voor de leergebieden in de focus.
- Investeren in visieontwikkeling en professionalisering op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs aan taalzwakke en anders- of meertalige leerlingen.
- De interne deskundigheid voor muzische vorming versterken door de aanwezige expertise efficiënter en explicieter te benutten en uit te wisselen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Vanuit welomschreven doelen de effectiviteit van het professionaliserings- en zorgbeleid systematisch evalueren als basis voor gefundeerde bijsturingen.
- Werk maken van een gedragen en actuele visie op een geïntegreerd zorg- en gelijke kansenbeleid met aandacht voor een duidelijke fasering in de leerbegeleiding en afbakening van verantwoordelijkheden van de klasleraren en het zorgteam.
- Teamleden meer professionaliseren en sensibiliseren op het vlak van preventieve basiszorg en handelingsgericht werken.
- Alternatieven verkennen om zittenblijven te reduceren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Op schoolniveau sterker inzetten op de ontwikkeling van onderwijskundige visies die een concretisering kennen in de klaspraktijk.
- De implementatie van afspraken en visies gericht opvolgen om de kwaliteit te bewaken en te borgen.
- Een kwaliteitszorgbeleid uitwerken door meer outputgegevens op school- en klasniveau systematisch te verzamelen en te analyseren en door regelmatig de effecten van beleidskeuzes en vernieuwingsacties na te gaan.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Ervoor zorgen dat alle leerplandoelen van de verschillende domeinen van het leergebied muzische vorming (met inbegrip van het leerplan mediaopvoeding) in aansluiting bij de visie van het leerplan en binnen een evenwichtig, volledig en gradueel opgebouwd aanbod nagestreefd worden zodat de eindtermen met zoveel mogelijk leerlingen bereikt worden.
- De organisatie van het welzijnsbeleid, en de bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving aanzienlijk verbeteren.

Wat betreft de regelgeving

- Een schooleigen planning voor het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen uitwerken (decreet basisonderwijs – art.44 § 2.2°).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **09-01-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Els Ver Eecke de inspecteur-verslaggever	Inge VEKEMANS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	